YRITTÄJÄN VISUAALINEN PIKAOPAS

Yrityksen kolme tärkeää tunnuslukua

Näe, mistä luvut tulevat.
Ymmärrä, mitä ne kertovat.

01 **Vakavaraisuus**
Omavaraisuusaste
40 %

02 **Maksuvalmius**
Quick ratio
1,2

03 **Kannattavuus**
Käyttökateprosentti
14 %

Yksi esimerkkiyritys. Kaksi raporttia.
Kolme laskua, jotka osaat lukea itse.

LÄHTÖAINEISTO 1 / 2

Tuloslaskelma kertoo ajanjaksosta.

Paljonko myynnistä jäi jäljelle kulujen jälkeen? Seuraa rivejä ylhäältä alas.

ESIMERKKI OY	1.1.–31.12.2025 / euroa
F Liikevaihto	500 000
Materiaalit ja palvelut	−180 000
Henkilöstökulut	−200 000
Muut liiketoiminnan kulut	−50 000
G Käyttökate (laskettu välisumma)	70 000
Poistot	−20 000
Liikevoitto	50 000
Rahoituskulut	−10 000
Tulos ennen veroja	40 000
Tuloverot	−8 000
Tilikauden voitto	32 000

Käyttökate on laskettu välisumma ennen poistoja. Saat sen myös näin: liikevoitto 50 000 € + poistot 20 000 € = 70 000 €. Sitä käytetään sivun 6 laskussa.

Kaikki oppaan luvut ovat keksittyjä. Raportit on tiivistetty opetusta varten; kyseessä ei ole asiakkaan tilinpäätös.

LÄHTÖAINEISTO 2 / 2

Tase kertoo yhdestä päivästä.

Mitä yrityksellä on, ja millä se on rahoitettu? Taseen kaksi puolta ovat yhtä suuret.

ESIMERKKI OY / 31.12.2025 / EUROA

VARAT		RAHOITUS	
Koneet ja kalusto	120 000	A Oma pääoma	80 000
Vaihto-omaisuus (varasto)	20 000	Pitkäaikainen vieras pääoma	70 000
C Lyhytaikaiset saamiset	40 000	E Lyhytaikainen vieras pääoma	50 000
D Rahat ja pankkisaamiset	20 000	Vieras pääoma = velat. Lyhytaikainen = erääntyy pääosin vuoden sisällä.	
YHTEENSÄ B	200 000	YHTEENSÄ	200 000

Oma pääoma 80 000 € sisältää tilikauden voiton 32 000 €. Voittoa ei lisätä taseeseen toista kertaa. Esimerkissä ei ole saatuja ennakoita, rahoitusarvopapereita tai oikaisua vaativia eriä.

01 / VAKAVARAISUUS

Kuinka vahva rahoituspohja on?

Omavaraisuusaste kertoo oman pääoman osuuden yrityksen rahoituksesta.

1 Poimi taseesta (sivu 3)

A Oma pääoma

80 000 €

B Taseen loppusumma

200 000 €

2 Jaa ja muuta prosentiksi

80 000 ÷ 200 000 × 100

= 40 %

3 Lue tulos sadasta eurosta

40 € omaa pääomaa	60 € velkaa

Jokaisesta 100 eurosta varallisuutta 40 euroa on rahoitettu omalla pääomalla. Suurempi osuus antaa yleensä enemmän puskuria tappioihin.

Muista: oma pääoma ei ole sama asia kuin pankkitilin saldo. Vertaa lukua yrityksen aiempiin vuosiin ja saman toimialan yrityksiin.

Tässä yksinkertaistettu kaava: oma pääoma / taseen loppusumma × 100. Mahdolliset oikaisut: sivu 8.

02 / MAKSUVALMIUS

Millainen puskuri laskuille on?

Quick ratio vertaa nopeasti rahaksi muutettavia varoja lyhytaikaisiin velkoihin.

1 Poimi taseesta (sivu 3)

C	D	E
Saamiset	Rahat	Lyhyet velat
40 000 €	20 000 €	50 000 €

2 Laske varat yhteen ja jaa veloilla

(40 000 + 20 000) ÷ 50 000

= 1,2

3 Vertaa yhtä velkaeuroa kohti

Yhtä lyhytaikaista velkaeuroa kohti on 1,20 euroa rahaa ja saamisia. Arvolla 1 nämä erät ovat yhtä suuret.

Muista: saamiset eivät ole vielä rahaa tilillä. Tarkista myös asiakkaiden maksupäivät ja omien laskujen eräpäivät. Varastoa ei lasketa tähän puskuriin.

03 / KANNATTAVUUS

Paljonko myynnistä jää?

Käyttökate kertoo tuloksen ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja. Käyttökateprosentti suhteuttaa sen liikevaihtoon.

1 Poimi tuloslaskelmalta (sivu 2)

G	Käyttökate	F	Liikevaihto
	70 000 €		**500 000 €**

2 Jaa ja muuta prosentiksi

$$70\,000 \div 500\,000 \times 100 = 14\,\%$$

3 Lue tulos sadan euron myynnistä

86 € toimintakuluihin	14 €

100 euron liikevaihdosta jää 14 euroa käyttökatetta. Koko vuoden 70 000 eurosta vähennetään vielä poistot, rahoituskulut ja verot: voittoa jää 32 000 €. Käyttökate ei ole kassasaldo: myynti voi olla vielä saamisissa.

Mitä poistot ovat? Poisto jakaa esimerkiksi koneen hankintamenon kuluksi sen käyttövuosille. Se pienentää liikevoittoa, tilikauden tulosta ja koneen tasearvoa, mutta ei käyttökatetta. Poisto itsessään ei ole rahamaksu.

TULKINTA

Lue kolme lukua yhdessä.

Yksi luku vastaa yhteen kysymykseen. Yhdessä ne kertovat enemmän.

40 %

Vakavaraisuus

Kuinka paljon rahoitus nojaa omaan pääomaan?

1,2

Maksuvalmius

Miten rahat ja saamiset suhteutuvat lyhyisiin velkoihin?

14 %

Kannattavuus

Mitä myynnistä jää ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja?

KONKREETTINEN ESIMERKKI

Asiakas maksaa 20 000 € vanhan laskun.

	ENNEN	JÄLKEEN
Rahat	20 000 €	40 000 €
Saamiset	40 000 €	20 000 €

Tilillä on enemmän rahaa, mutta kaikki kolme tunnuslukua pysyvät samoina: saaminen vain muuttui rahaksi. Siksi tarkistat tunnuslukujen lisäksi myös kassatilanteen.

Esimerkin arvot eivät ole yleisiä tavoiterajoja. Sopiva taso riippuu muun muassa toimialasta, kausivaihtelusta ja yrityksen tilanteesta.

OMA YRITYKSESI

Kokeile samoilla riveillä.

Ota esiin saman tilikauden tuloslaskelma ja tilinpäätöspäivän tase.

RAPORTTIEN AJANKOHTA: _____

A Oma pääoma	_____ €
B Taseen loppusumma	_____ €
C Lyhytaikaiset saamiset	_____ €
D Rahat ja pankkisaamiset	_____ €
E Lyhytaikainen vieras pääoma	_____ €
F Liikevaihto	_____ €
G Käyttökate (liikevoitto + poistot*)	_____ €

Omavaraisuusaste	A ÷ B × 100 = _____ %
Quick ratio	(C + D) ÷ E = _____
Käyttökateprosentti	G ÷ F × 100 = _____ %

Vertaa edelliseen vastaavaan ajankohtaan. Mikä muuttui, mistä muutos johtuu ja mitä teet seuraavaksi? Käy havainto läpi kirjanpitäjäsi kanssa.

Kaavojen rajaus. Nämä laskut sopivat oppaan yksinkertaiseen osakeyhtiöesimerkkiin. Omavaraisuusasteessa käytetään tarvittaessa oikaistuja omia varoja ja oikaistua tasetta, josta vähennetään tehtyyn työhön perustuvat saadut ennakot. Quick ratiossa lisätään mahdolliset rahoitusarvopaperit varoihin ja vähennetään lyhytaikaiset saadut ennakot veloista. Pyydä kirjanpitäjää tarkistamaan oikaisut ennen oman yrityksen vertailua. Jos jakaja on nolla, lukua ei voi laskea tällä kaavalla.

* Lisää tarvittaessa myös arvonalentumiset. Esimerkissä niitä ei ole.

LÄHTEET / tarkistettu 8.11.2026

Alma Insights: Omavaraisuusaste-%
Alma Insights: Quick ratio
Alma Insights: Käyttökate-%
Verohallinto: Poistot kirjanpidossa (luku 3.1)

Esimerkit ja kuvitus: Ekomia. Täytä tulostettuna tai omiin muistiinpanoihisi. Oppaan tiedot eivät siirry Ekomialle.